

INSTRUKCJA DO FORMULARZA FINANSOWEGO OCENY EKONOMICZNEJ

Interwencja 10.7.1 Rozwój współpracy w ramach łańcucha wartości (dotacja) — poza gospodarstwem

Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027

**Metodologia oceny wskaźnikowej, algorytmy obliczeniowe i uzasadnienie merytoryczne
Opracowanie na bazie danych GUS — Wyniki finansowe przedsiębiorstw (F-01/I-01), lata
2023–2025**

Warszawa, 24.09.2026 r.

1. Cel i zakres dokumentu

Niniejsza instrukcja stanowi kompletne opracowanie metodyczne do Formularza finansowego oceny ekonomicznej, wypełnianego przez wnioskodawców ubiegających się o przyznanie pomocy w ramach interwencji 10.7.1 Rozwój współpracy w ramach łańcucha wartości (dotacja) — poza gospodarstwem, w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027.

Instrukcja opisuje: zasady techniczne wypełniania arkuszy formularza, pełną metodologię oceny wskaźnikowej wraz z algorytmami obliczeniowymi każdego wskaźnika, uzasadnienie merytoryczne przyjętych rozwiązań obliczeniowych, źródło i zakres danych referencyjnych GUS oraz zasady postępowania w przypadkach szczególnych (braki danych, klasy współdzielone, nowa działalność gospodarcza).

Dokument przeznaczony jest zarówno dla wnioskodawców przygotowujących dokumentację aplikacyjną, jak i dla ekspertów ARiMR oceniających wnioski — w obu przypadkach zapewnia pełną odtwarzalność wyniku oceny ekonomicznej na podstawie sprawozdań finansowych przedsiębiorstwa - wnioskodawcy.

2. Zasady ogólne wypełniania Formularza

- W arkuszu INSTRUKCJA należy wybrać z listy rozwijanej: rok złożenia wniosku o wsparcie, rok rozpoczęcia realizacji operacji oraz rok zakończenia operacji.
- Prognozy finansowe sporządza się od roku złożenia wniosku do 3 lat po zakończeniu realizacji operacji objętej wsparciem.
- Komórki zawierające formuły oznaczono kolorem niebieskim — nie należy ich wypełniać ani modyfikować; wartości w tych komórkach są wyliczane automatycznie na podstawie danych źródłowych.
- Projekcja finansowa musi być sporządzona w układzie rocznym, w cenach stałych z roku składania wniosku (bez indeksacji o inflację w okresie prognozy).
- Dane finansowe dotyczące dotychczasowej działalności, okresu trwania operacji oraz prognoz na 3 lata po jej zrealizowaniu należy wyrażać w polskich złotych (PLN), z dokładnością do dwóch miejsc po przecinku (tj. w złotych i groszach). Na karcie Menu należy zaznaczyć checkbox „Wybierz lata działalności firmy” i wskazać okres obrachunkowy (1, 2 lub 3 lata wstecz od ostatniego zamkniętego roku obrotowego); w przypadku działalności prowadzonej krócej niż 12 miesięcy należy zaznaczyć checkbox „NOWA DZIAŁALNOŚĆ”.
- Arkusze Bilans, Rachunek Wyników oraz Zdolność Sfinansowania Operacji wypełnia się zgodnie z ustawą z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2026 r. poz. 522, 640, 644) oraz właściwymi Krajowymi Standardami Rachunkowości.
- Jeżeli wnioskodawca nie posiada zobowiązań krótkoterminowych (lub ich wysokość jest liczbowo równa pozycji „Fundusze specjalne”), w pozycji bilansowej „III. Zobowiązania krótkoterminowe” należy wpisać wartość umowną 0,001 zł (odpowiednio: kwotę o 0,001 zł wyższą niż fundusze specjalne) zamiast literalnego zera — bez tej korekty wskaźniki płynności CR i QR pozostają niepolicone (wartość pusta) i nie wnoszą punktów do sumy bloku (efekt tożsamy z 0 pkt). Pełne uzasadnienie i algorytm — rozdz. 4, Wskaźnik C.
- W arkuszu PKD wskazuje się wyłącznie jeden kod PKD — ten, któremu można przypisać największy udział kosztów kwalifikowalnych operacji objętej wsparciem.

- Nawigacja między arkuszami odbywa się z poziomu arkusza Menu (hiperłącza „Przejdź do...”); powrót do Menu — poprzez zakładkę „Wstecz do Menu” dostępną w każdym arkuszu roboczym.
- Dane wprowadzone w kolumnach lat przypadających na okres realizacji operacji (pomiędzy rokiem rozpoczęcia a rokiem zakończenia realizacji operacji) mają charakter informacyjny i nie są uwzględniane w mechanizmie punktowym opisanym w rozdziale 3 — zasady i zakres odrębnej weryfikacji tych danych opisano w rozdz. 3.4.

3. Metodologia oceny ekonomicznej

Ocena ekonomiczna wnioskodawcy obejmuje dwa niezależne bloki, oceniane odrębnie i sumowane w arkuszu Podsumowanie Oceny Finansowej:

- Wyniki dotychczasowej działalności przedsiębiorstwa — ocena na podstawie sprawozdań finansowych za maksymalnie trzy zamknięte lata obrachunkowe poprzedzające złożenie wniosku.
- Plan inwestycyjny — ocena analogicznego zestawu wskaźników, wyliczonych jako średnia z trzech lat projekcji następujących po zakończeniu realizacji inwestycji.

3.1. Konstrukcja oceny wskaźnikowej

W każdym z dwóch bloków ocenie podlega sześć wskaźników finansowych: rentowność sprzedaży (ROS), rentowność aktywów (ROA), płynność bieżąca (CR), płynność szybka (QR), wskaźnik autonomii (ER) oraz zdolność obsługi zadłużenia (DSCR). Pięć pierwszych wskaźników porównywanych jest z wartościami referencyjnymi wyznaczonymi dla sektora PKD właściwego dla operacji (rozdział 5); wskaźnik DSCR oceniany jest względem progu bezwzględnego, niezależnego od sektora.

Każdemu wskaźnikowi przypisuje się punkty w zależności od osiągniętego poziomu, a następnie wynik ważony jest współczynnikiem istotności odzwierciedlającym znaczenie danego parametru w ogólnej ocenie standingu finansowego przedsiębiorstwa:

	Wskaźnik	Waga	Poziom oceny	Punkty
A.	Rentowność sprzedaży [ROS]	10	wysoka / przeciętna / niska	2 / 1 / 0
B.	Rentowność aktywów [ROA]	10	wysoka / przeciętna / niska	2 / 1 / 0
C.	Płynność bieżąca [CR]	10	optymalna / nadpłynność / zagrożenie	2 / 1 / 0
D.	Płynność szybka [QR]	8	optymalna / nadpłynność / zagrożenie	2 / 1 / 0
E.	Wskaźnik autonomii [ER]	6	wysoka / przeciętna / niska	2 / 1 / 0
F.	Zdolność obsługi zadłużenia [DSCR]	6	zadowalająca / niezadowalająca	2 / 0
	RAZEM (maks. 2 pkt × waga)	50	—	100 pkt

Wagi przyjęto na podstawie roli każdego parametru w ocenie ryzyka kredytowego i operacyjnego: rentowność i płynność bieżąca (waga 10) mają największy wpływ na zdolność przedsiębiorstwa do generowania nadwyżki finansowej i regulowania bieżących zobowiązań, płynność szybka (waga 8) jako miara bardziej rygorystyczna otrzymuje wagę pośrednią, natomiast autonomia finansowa i zdolność obsługi zadłużenia (waga 6) — jako wskaźniki strukturalne, zmieniające się wolniej niż wskaźniki operacyjne — mają wagę najniższą.

3.2. Progi klasyfikacyjne

Dla wskaźników ROS, ROA i ER (wyrażonych procentowo) przyjęto następujące progi względem wartości referencyjnej sektora:

- wartość powyżej 120% wskaźnika referencyjnego → ocena wysoka (2 pkt);
- wartość w przedziale 80–120% wskaźnika referencyjnego → ocena przeciętna (1 pkt);
- wartość poniżej 80% wskaźnika referencyjnego → ocena niska (0 pkt).

Dla wskaźników płynności CR i QR:

- przedział 80–150% wartości referencyjnej → poziom optymalny (2 pkt);
- powyżej 150% wartości referencyjnej → nadpłynność (1 pkt);
- poniżej 80% wartości referencyjnej → zagrożenie utratą płynności (0 pkt).

Dla wskaźnika DSCR:

- wartość $\geq 1,00$ dla oceny dotychczasowej działalności lub $\geq 1,20$ dla oceny planu inwestycyjnego → ocena zadowalająca (2 pkt);
- wartość poniżej progu → ocena niezadowalająca (0 pkt).

3.3. Próg akceptacji i przypadki szczególne

Warunkiem pozytywnej oceny ekonomicznej wniosku jest uzyskanie minimum 31 punktów na 100 możliwych w każdym z dwóch bloków oceny odrębnie (wyniki dotychczasowej działalności oraz plan inwestycyjny), a także udokumentowanie możliwości sfinansowania operacji w wysokości 100% kosztów kwalifikowalnych.

W przypadku negatywnej oceny wyników dotychczasowej działalności za trzy lata poprzedzające złożenie wniosku istnieje możliwość oparcia oceny o okres ostatnich dwóch lat poprzedzających złożenie wniosku, a w sytuacji, kiedy i on nie spowoduje spełnienia wymogów, nawet na ocenie ostatniego roku obrachunkowego poprzedzającego złożenie wniosku o wsparcie. Jeżeli żaden z wariantów nie daje wyniku pozytywnego, warunkiem akceptacji jest przedstawienie promesy kredytowej na 100% wartości kosztów kwalifikowalnych operacji (pomniejszonej o kwotę zaliczki, jeżeli wnioskodawca ubiega się o jej przyznanie w ramach złożonego wniosku o przyznanie pomocy) zawierającej: dane identyfikacyjne banku, wartość i przeznaczenie kredytu, potwierdzenie pozytywnej oceny zdolności kredytowej wnioskodawcy oraz datę ważności promesy.

Wnioskodawca rozpoczynający działalność gospodarczą (poniżej 12 miesięcy) lub rozpoczynający działalność w sektorze objętym wsparciem pod nowym kodem PKD zaznacza w arkuszu INSTRUKCJA

checkbox „NOWA DZIAŁALNOŚĆ” — otrzymuje wówczas ryczałtowo minimalną wymaganą liczbę 31 punktów w bloku wyników dotychczasowej działalności i podlega wyłącznie ocenie planu inwestycyjnego.

Odrębnej weryfikacji podlega, czy wnioskodawca nie jest przedsiębiorstwem zagrożonym upadłością w rozumieniu ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. — Prawo upadłościowe (Dz. U. z 2026 r. poz. 913). Stwierdzenie zagrożenia upadłością skutkuje odmową udzielenia wsparcia niezależnie od uzyskanej punktacji wskaźnikowej.

3.4. Okres realizacji operacji — charakter informacyjny danych i wymóg wykazania płynności

Arkusze Bilans, Rachunek Wyników oraz Zdolność Sfinansowania Operacji obejmują swoim zakresem także lata przypadające na okres realizacji operacji, tj. lata od roku rozpoczęcia realizacji operacji do roku jej zakończenia. Dane wprowadzone w tych kolumnach mają charakter wyłącznie informacyjny — nie zasilają żadnej formuły punktującej ani w bloku I (Wyniki dotychczasowej działalności przedsiębiorstwa), ani w bloku II (Plan inwestycyjny), które opierają się odpowiednio na trzech latach poprzedzających złożenie wniosku oraz na trzech latach następujących po zakończeniu realizacji operacji. Wypełnienie lub pominięcie tych kolumn nie ma zatem wpływu na wynik oceny punktowej.

Mimo braku wpływu na punktację, wypełnienie tych kolumn jest istotne z perspektywy oceny wiarygodności wnioskodawcy i pozostaje przedmiotem odrębnej weryfikacji, niezależnej od mechanizmu punktowego opisanego w rozdz. 3.1–3.3. W okresie realizacji operacji wnioskodawca powinien wykazać:

- dysponowanie środkami pieniężnymi (arkusz Bilans, poz. B.III.1.a „środki pieniężne i inne aktywa pieniężne”) w wysokości dodatniej i wystarczającej na zabezpieczenie realizacji operacji w każdym roku tego okresu, adekwatnej do przyjętego harmonogramu wydatków inwestycyjnych;
- dodatkowo saldo środków pieniężnych na koniec każdego roku (arkusz Zdolność Sfinansowania Operacji, poz. F „Środki pieniężne na koniec okresu”, tj. suma środków pieniężnych na początek okresu, poz. E, oraz poz. D „Działalności (A+B+C)”, tj. sumy przepływów z działalności operacyjnej, inwestycyjnej i finansowej).

Powyższe wymogi stanowią element oceny zdolności do sfinansowania operacji, o której mowa w rozdziale 6, i są weryfikowane przez oceniającego na podstawie danych wprowadzonych w kolumnach lat realizacji operacji, niezależnie od automatycznego mechanizmu punktowego Formularza.

4. Algorytmy i uzasadnienie merytoryczne wskaźników

Poniżej przedstawiono pełną metodologię wyliczania pięciu wskaźników branżowych (A–E), opartych na danych GUS i porównywanych z wartościami referencyjnymi sektora, oraz wskaźnika DSCR (F), ocenianego względem progu bezwzględnego. Dla każdego wskaźnika podano dokładny algorytm obliczeniowy, zakres i uzasadnienie doboru danych wejściowych oraz odniesienie do oficjalnej metodologii GUS.

Algorytmy poniższych wskaźników odwzorowują logikę wyliczeniową stosowaną w oficjalnej metodologii GUS. Instrukcja celowo pomija natomiast te elementy metodologii GUS, które dotyczą wyłącznie sposobu zbierania, agregowania i publikowania danych statystycznych przez Urząd — a więc kwestii nieistotnych z perspektywy wykonawcy modelu finansowego wnioskodawcy, którego zadaniem jest wyliczenie wskaźników na podstawie sprawozdania finansowego konkretnego podmiotu, a nie odtwarzanie metodyki statystyki publicznej.

Zasada nadrzędna: wskaźniki rentowności bazują na wyniku (zysk minus strata), a nie na samym zysku — GUS publikuje odrębnie sumę zysków podmiotów rentownych i sumę strat podmiotów nierentownych w danej klasie PKD; pominięcie strat systematycznie zawyżałoby rentowność całej zbiorowości sektora.

Wskaźnik A — Rentowność sprzedaży (ROS)

Algorytm obliczeniowy

$$A = (\text{Zysk (strata) ze sprzedaży}) / (\text{Przychody ze sprzedaży produktów} + \text{Przychody ze sprzedaży towarów i materiałów}) \times 100\%$$

Opis merytoryczny

Wskaźnik pokazuje, ile procent przychodu uzyskanego bezpośrednio ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów stanowi wynik na tej sprzedaży — odpowiada na pytanie, ile branża zarabia na każdej złotówce faktycznie sprzedanej klientom, przed uwzględnieniem pozostałej działalności operacyjnej i finansowej.

Zakres danych wejściowych i uzasadnienie doboru

Pozycja	Ujęta?	Uzasadnienie
Przychody ze sprzedaży produktów	TAK	realna transakcja sprzedaży z klientem
Przychody ze sprzedaży towarów i materiałów	TAK	realna transakcja sprzedaży z klientem
Zmiana stanu produktów	NIE	korekta księgowa — różnica między produkcją a sprzedażą w okresie; nie stanowi przychodu ze sprzedaży
Koszt wytworzenia produktów na własne potrzeby	NIE	wartość produkcji zużytej wewnątrz (np. na środki trwałe własne); nigdy nie trafiła do klienta

Odniesienie do metodologii GUS

„Relacja wyniku finansowego ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów do przychodów netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów” — GUS, Słownik pojęć statystyki publicznej, hasło „Wskaźnik rentowności sprzedaży brutto”.

Uzasadnienie przyjętego rozwiązania

Pozycja „Przychody netto ze sprzedaży i zrównane z nimi”, stosowana w wariantcie porównawczym rachunku zysków i strat, nie jest tożsama z przychodami ze sprzedaży i celowo nie została użyta w tym wskaźniku. Wariant porównawczy prezentuje koszty rodzajowo — dla całej wyprodukowanej ilości, również tej niesprzedanej — dlatego przychody „zrównuje się” o te same pozycje wyłącznie dla zachowania wewnętrznej spójności rachunku wyników, a nie jako miarę sprzedaży.

Skoro wskaźnik rentowności sprzedaży ma odpowiadać na pytanie o marżę na realnym obrocie handlowym, w mianowniku musi znaleźć się wyłącznie rzeczywista sprzedaż. Włączenie korekty o produkcję niesprzedaną sztucznie zawyżałoby mianownik i zaniżało wskaźnik dla podmiotów, które dużo wyprodukowały, ale mało sprzedały — zniekształcając ocenę efektywności sprzedaży zagadnieniem zbytu, a nie marży.

Wskaźnik B — Rentowność aktywów (ROA)

Algorytm obliczeniowy

$$B = (\text{Zysk (strata) netto}) / \text{Aktywa razem (stan na koniec okresu)} \times 100\%$$

Opis merytoryczny

Wskaźnik ROA (Return on Assets) pokazuje, jak efektywnie majątek zaangażowany w danej branży przekłada się na wynik finansowy netto całej zbiorowości podmiotów sektora. Im wyższa wartość, tym efektywniej wykorzystywane są aktywa do generowania zysku.

Analogicznie do wskaźnika A, licznik opiera się na wyniku netto (zysk netto minus strata netto), a nie na samym zysku netto — pominięcie strat podmiotów nierentownych sztucznie zawyżyłoby rentowność całej branży. W mianowniku przyjęto wartość aktywów razem na koniec okresu sprawozdawczego (nie średnią z początku i końca roku), zgodnie z konwencją przyjętą dla pozostałych wskaźników bilansowych zestawienia.

Uzasadnienie przyjętego rozwiązania

W bieżącym opracowaniu przyjęto wynik netto (po opodatkowaniu), zgodnie z podstawową definicją ROA stosowaną w metodologii GUS oraz w powszechnie przyjętej praktyce analizy finansowej — Return on Assets z definicji odnosi się do zysku netto, czyli realnej nadwyżki pozostającej w dyspozycji przedsiębiorstwa po uregulowaniu zobowiązań podatkowych.

Oparcie wskaźnika na wyniku brutto zawyżałoby ocenę porównawczą sektorów i przedsiębiorstw o zróżnicowanej efektywnej stopie opodatkowania (np. w związku z ulgami, stratami z lat ubiegłych do rozliczenia lub formą opodatkowania działalności) — wynik netto eliminuje ten efekt i zapewnia porównywalność wskaźnika między wnioskodawcami niezależnie od ich sytuacji podatkowej.

Wskaźnik C — Wskaźnik płynności bieżącej (Current Ratio)

Algorytm obliczeniowy

$$C = \text{Aktywa obrotowe} / (\text{Zobowiązania krótkoterminowe} - \text{Fundusze specjalne})$$

Symbole wg Tablicy 2 GUS: Wskaźnik płynności finansowej III stopnia GUS ÷ 100

Opis merytoryczny

Wskaźnik pokazuje, w jakim stopniu majątek obrotowy jednostki pokrywa jej zobowiązania krótkoterminowe. Wartość w przedziale 1,0–1,2 uznaje się zwykle za bezpieczną; wartości znacznie niższe sygnalizują ryzyko utraty płynności, a znacznie wyższe — nadmiar aktywów obrotowych zamrożonych ponad bieżącą potrzebę operacyjną.

Wskaźnik jest bezpośrednim odpowiednikiem publikowanego przez GUS „Wskaźnika płynności finansowej III stopnia”, wyrażonego pierwotnie w procentach. W niniejszym zestawieniu przyjęto formę ułamkową (wartość GUS podzielona przez 100) dla zgodności z powszechnie stosowaną w Polsce konwencją prezentacji analizy finansowej (current ratio wyrażany jako krotność, nie procent).

Uzasadnienie mianownika — fundusze specjalne

GUS w Tablicy 2 publikuje mianownik wskaźnika płynności III stopnia pod nazwą kolumny źródłowej „Zobowiązania krótkoterminowe bez funduszy specjalnych” — a więc z wyłączeniem pozycji bilansowej „Fundusze specjalne” (np. Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych). Wartość referencyjna sektora w Tabeli w rozdziale 5 jest zatem policzona na tej węższej podstawie. Aby zachować porównywalność, wskaźnik CR wnioskodawcy musi być liczony identycznie: z pozycji bilansowej „III. Zobowiązania krótkoterminowe” odejmuje się pozycję „4. Fundusze specjalne” (BILANS, wiersz w tym III.4), zanim poda się ją jako mianownik. Pominięcie tego kroku systematycznie zaniża CR wnioskodawcy względem wartości referencyjnej sektora, tym silniej, im wyższy udział funduszy specjalnych w strukturze zobowiązań krótkoterminowych.

Przypadek szczególny — zobowiązania krótkoterminowe równe zero

Jeżeli po odjęciu funduszy specjalnych mianownik wskaźników CR i QR wynosi 0 (wnioskodawca nie posiada zobowiązań krótkoterminowych), formuła zwraca wartość pustą, a kryterium nie wnosi punktów do sumy bloku (efekt tożsamy z 0 pkt) — mimo że brak zobowiązań krótkoterminowych nie stanowi zagrożenia utraty płynności. W takim przypadku w pozycji bilansowej „III. Zobowiązania krótkoterminowe” należy wpisać wartość umowną 0,001 zł zamiast literalnego zera — analogicznie do konwencji przyjętej już w niniejszym Formularzu dla wskaźnika DSCR przy zerowej racie kredytu. Ze względu na zaokrąglenie prezentacji bilansu do dwóch miejsc po przecinku wartość ta pozostaje wizualnie niewidoczna (0,00 zł), a wskaźniki CR i QR zostają obliczone i — z uwagi na strukturalnie bardzo wysoką wartość — zaklasyfikowane do pasma nadpłynności (1 pkt).

Zasada ta ma zastosowanie w tym samym zakresie, gdy zobowiązania krótkoterminowe są różne od zera, lecz liczbowo równe funduszom specjalnym — wówczas mianownik wskaźników CR i QR (Zobowiązania krótkoterminowe – Fundusze specjalne) również wynosi 0, mimo że sama pozycja „III. Zobowiązania krótkoterminowe” jest dodatnia. Rozwiązanie jest identyczne: w pozycji bilansowej „III. Zobowiązania

krótkoterminowe” należy wpisać wartość o 0,001 zł wyższą niż pozycja „4. Fundusze specjalne” (nie tę samą kwotę), tak aby mianownik po odjęciu funduszy specjalnych był różny od zera.

Wskaźnik D — Wskaźnik płynności szybkiej (Quick Ratio)

Algorytm obliczeniowy

$D = (\text{Inwestycje krótkoterminowe} + \text{Należności krótkoterminowe}) / (\text{Zobowiązania krótkoterminowe} - \text{Fundusze specjalne})$

Symbole wg Tablicy 2 GUS: Wskaźnik płynności finansowej II stopnia GUS ÷ 100 (mianownik GUS: c1d3w07 „Zobowiązania krótkoterminowe bez funduszy specjalnych”)

Opis merytoryczny

Wskaźnik płynności szybkiej jest bardziej rygorystyczną miarą płynności niż wskaźnik CR — wyklucza z aktywów obrotowych zapasy oraz krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe, jako składniki najmniej płynne (ich zamiana na środki pieniężne wymaga transakcji sprzedaży, a nie jest bezpośrednim aktywem finansowym).

Uwzględnia wyłącznie inwestycje krótkoterminowe (środki pieniężne i ich ekwiwalenty) oraz należności krótkoterminowe, zestawione z zobowiązaniami krótkoterminowymi. Konstrukcja ta pozwala ocenić zdolność podmiotu do natychmiastowego uregulowania bieżących zobowiązań bez konieczności upłynnienia zapasów.

Uzasadnienie mianownika — fundusze specjalne

Tak jak w przypadku wskaźnika C, mianownik publikowany przez GUS („Wskaźnik płynności finansowej II stopnia”) opiera się na kolumnie źródłowej — „Zobowiązania krótkoterminowe bez funduszy specjalnych”. Wskaźnik QR wnioskodawcy liczony jest na tej samej podstawie: od pozycji „III. Zobowiązania krótkoterminowe” w bilansie odejmuje się pozycję „4. Fundusze specjalne” przed podstawieniem do mianownika. Zachowanie tej zgodności jest konieczne, ponieważ wartość referencyjna sektora w Tabeli w rozdziale 5 pochodzi z tej samej, węższej podstawy GUS.

Przypadek szczególny — zobowiązania krótkoterminowe równe zero

Zasada opisana przy wskaźniku C — w tym uzupełnienie dotyczące sytuacji, w której zobowiązania krótkoterminowe liczbowo równają się funduszom specjalnym — dotyczy w tym samym zakresie wskaźnika QR, ponieważ mianownik jest identyczny.

Zastrzeżenie — zerowe zobowiązania krótkoterminowe a wskaźnik QR. Analogicznie do mechanizmu opisanego przy Wskaźniku F (DSCR), w sytuacji gdy skorygowany mianownik wskaźników C i D wynosi 0,001 zł z powodu faktycznego braku zobowiązań krótkoterminowych (lub ich równości funduszom specjalnym), a licznik wskaźnika QR (Inwestycje krótkoterminowe + Należności krótkoterminowe) wynosi 0 — co ma miejsce wyłącznie wtedy, gdy aktywa obrotowe wnioskodawcy składają się w całości z zapasów — formularz automatycznie klasyfikuje wskaźnik QR do pasma nadpłynności (1 pkt), tożsamo z wynikiem CR w tej samej sytuacji. Mechanizm ten jest wbudowany w formuły arkuszy „1. Wyn. dot. działań. przed.” i „2. Plan inwestycyjny” i nie wymaga żadnej ręcznej ingerencji ani wnioskodawcy, ani oceniającego.

Wskaźnik E — Wskaźnik autonomii finansowej (Equity Ratio)

Algorytm obliczeniowy

$$E = (\text{Aktywa razem} - \text{Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania}) / \text{Aktywa razem} \times 100\%$$

Symbole wg Tablicy 2 GUS: brak bezpośredniego odpowiednika w Tablicy 2 — wskaźnik oparty na pozycjach bilansowych GUS

Opis merytoryczny

Wskaźnik autonomii finansowej pokazuje, jaka część majątku jednostki jest sfinansowana kapitałem własnym, a nie długiem. Im wyższa wartość, tym mniejsze uzależnienie branży od finansowania zewnętrznego i tym niższe ryzyko finansowe wnioskodawcy oraz sektora referencyjnego.

GUS w Tablicy 2 nie publikuje wprost wartości kapitału własnego w podziale na klasy PKD, dlatego przyjęto przybliżenie: różnicę między aktywami razem a zobowiązaniami i rezerwami na zobowiązania, co odpowiada sumie kapitału (funduszu) własnego w uproszczonym ujęciu bilansowym (tożsamość bilansowa: Aktywa = Kapitał własny + Zobowiązania i rezerwy). W przypadku danych wnioskodawcy (arkusze „Wyniki dotychczasowej działalności” i „Plan inwestycyjny”) model pobiera wartość kapitału własnego bezpośrednio z pozycji bilansowej „Kapitał (fundusz) własny” (arkusz BILANS, wiersz 34) — dane te są znane wprost, bez konieczności stosowania przybliżenia. Obie metody dają identyczny wynik matematyczny, ponieważ wynikają z tej samej tożsamości bilansowej, pod warunkiem zachowania równowagi bilansu (weryfikowanej automatycznie przez formularz).

Zakres danych wejściowych i uzasadnienie doboru

Pozycja	Ujęta?	Uzasadnienie
Aktywa razem — stan na koniec okresu	TAK	pełna wartość majątku jednostek na koniec roku sprawozdawczego
Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania	TAK	łączne zobowiązania krótko- i długoterminowe oraz rezerwy, odejmowane od aktywów w celu przybliżenia kapitału własnego

Wskaźnik F — Zdolność obsługi zadłużenia (DSCR)

Algorytm obliczeniowy

$$F = (\text{Wynik netto} + \text{Amortyzacja}) / (\text{Raty spłaty kredytów} + \text{Odsetki})$$

Opis merytoryczny

Wskaźnik DSCR (Debt Service Coverage Ratio) mierzy, ile razy nadwyżka finansowa generowana przez przedsiębiorstwo (wynik netto powiększony o amortyzację jako koszt niepieniężny) pokrywa roczne obciążenie z tytułu obsługi zadłużenia (raty kapitałowe i odsetki). Wskaźnik jest kluczową miarą stosowaną przez instytucje finansowe przy ocenie zdolności kredytowej.

W odróżnieniu od wskaźników A–E, DSCR nie jest wyznaczany na podstawie danych sektorowych GUS — obciążenie z tytułu obsługi zadłużenia zależy wyłącznie od indywidualnej struktury finansowania konkretnego wnioskodawcy (harmonogramu spłat kredytu inwestycyjnego), a nie od branży. Z tego powodu

ocena opiera się na progu bezwzględnym, jednolitym dla wszystkich sektorów, a nie na wartości referencyjnej PKD.

Uzasadnienie przyjętego rozwiązania

Podobnie jak w przypadku wskaźnika ROA, licznik DSCR oparto na wyniku netto, dla zachowania spójności metodologicznej całego formularza: obie miary rentowności (B i F) powinny odzwierciedlać realną nadwyżkę finansową dostępną po opodatkowaniu, a nie wynik przejściowy sprzed rozliczenia zobowiązań podatkowych. Amortyzacja pozostaje dodawana w całości jako koszt niepieniężny, zgodnie z klasyczną definicją DSCR stosowaną w analizie kredytowej.

Próg oceny pozostaje bez zmian: DSCR $\geq 1,00$ dla oceny dotychczasowej działalności oraz DSCR $\geq 1,20$ dla oceny planu inwestycyjnego — wyższy próg dla planu inwestycyjnego odzwierciedla dodatkowe ryzyko realizacyjne nowej operacji względem działalności już potwierdzonej historycznie.

Przypadek szczególny — zerowa rata kredytu (brak zadłużenia)

Jeżeli wnioskodawca nie posiada zobowiązań z tytułu kredytów i pożyczek (rata spłaty w danym roku wynosi 0), mianownik wskaźnika DSCR jest automatycznie zabezpieczony przed dzieleniem przez zero: formularz podstawia w takim przypadku wartość umowną 0,001 zł zamiast zera. Mechanizm ten jest wbudowany w formułę arkusza Formularz Finansowy i nie wymaga żadnej ręcznej ingerencji wnioskodawcy. Skutkiem jest bardzo wysoka wartość wskaźnika DSCR, jednoznacznie przekraczająca próg zadowalający ($\geq 1,00$ / $\geq 1,20$), co poprawnie odzwierciedla brak obciążenia z tytułu obsługi zadłużenia. Tę samą konwencję (wartość umowna 0,001 zł) należy zastosować ręcznie dla wskaźników CR i QR przy zerowych zobowiązaniach krótkoterminowych — patrz rozdz. 4, Wskaźnik C.

5. Tabela wartości referencyjnych według PKD

Poniższa tabela prezentuje średnie wartości referencyjne (2023–2025) pięciu wskaźników branżowych dla wszystkich kodów PKD objętych Załącznikiem właściwym dla interwencji. Wartości progowe (80%, 120%, 150% wartości referencyjnej) wyliczane są automatycznie w arkuszu PKD formularza na podstawie wartości średnich zamieszczonych poniżej i nie wymagają ręcznego wprowadzania.

5.1. Poziom szczegółowości klasyfikacji PKD

Kody PKD w powyższej tabeli podano na poziomie 4-cyfrowej klasy (np. 10.11), bez rozbicia na podklasy krajowe oznaczane literami (np. 10.11.Z). Wynika to z zakresu danych źródłowych: Główny Urząd Statystyczny publikuje dane finansowe w Tablicy 2 „Wyniki finansowe przedsiębiorstw” wyłącznie na poziomie klasy PKD — nie prowadzi odrębnej sprawozdawczości finansowej na poziomie podklas. Podklasy współdzielące jedną klasę statystyczną GUS (np. 10.89.B, 10.89.C i 10.89.D w ramach klasy 1089, lub 46.21.A i 46.21.B w ramach klasy 4621) wykazują zawsze identyczne wartości wskaźników referencyjnych, niezależnie od przyjętego poziomu szczegółowości oznaczenia kodu w tabeli. Rozwiązanie to jest tożsame z zastosowanym w formularzu z poprzedniego naboru (Część nr 2 inwestycji A1.4.1 KPO).

Kwalifikowalność konkretnego rodzaju działalności do wsparcia — na poziomie podklasy, z pełną nomenklaturą literową i opisami „dotyczy wyłącznie...” — określa Załącznik nr 3 do Regulaminu. Tabela w niniejszym rozdziale służy wyłącznie przypisaniu wartości referencyjnych do oceny ekonomicznej, dla której

klucz na poziomie klasy jest w pełni wystarczający: wartość referencyjna jest identyczna dla wszystkich podklas danej klasy, więc dodanie litery nie zmieniłoby żadnej przypisanej wartości.

Lp.	Kod PKD	Nazwa działalności	ROS śr.	ROA śr.	CR śr.	QR śr.	ER śr.
1	10.11	Przetwarzanie i konserwowanie mięsa, z wyłączeniem mięsa z drobiu	3,35%	8,44%	1,55	1,21	50,53%
2	10.12	Przetwarzanie i konserwowanie mięsa z drobiu	4,46%	11,15%	1,33	0,99	47,48%
3	10.13	Produkcja wyrobów z mięsa, włączając wyroby z mięsa drobiowego	5,43%	9,51%	1,32	0,92	50,05%
4	10.31	Przetwarzanie i konserwowanie ziemniaków	8,16%	8,01%	2,00	1,57	51,98%
5	10.32	Produkcja soków z owoców i warzyw	4,99%	5,76%	1,88	0,74	43,39%
6	10.39	Pozostałe przetwarzanie i konserwowanie owoców i warzyw	7,36%	6,45%	1,65	0,66	49,50%
7	10.41	Produkcja olejów i pozostałych tłuszczów płynnych	0,59%	1,36%	1,62	1,01	47,70%
8	10.51	Wytwarzanie wyrobów mleczarskich	1,31%	3,18%	1,86	1,35	62,08%
9	10.61	Wytwarzanie produktów przemiatu zbóż	7,87%	8,23%	1,54	0,85	51,12%
10	10.62	Wytwarzanie skrobi i wyrobów skrobiowych	8,68%	4,91%	2,20	0,86	63,11%
11	10.83	Przetwórstwo herbaty i kawy	8,70%	7,28%	2,06	1,42	66,39%
12	10.89	Produkcja substytutów mięsa/produkcji roślinnych substytutów dla jaj, nabiału innych produktów mlecznych, z wyłączeniem napojów/podmiotów wykonujących działalność gospodarczą w zakresie produkcji wyrobów z jaj/podmiotów wykonujących działalność gospodarczą w zakresie przetwórstwa miodu/podmiotów wykonujących działalność gospodarczą w zakresie przetwórstwa chmielu	10,13%	9,35%	1,97	1,39	67,12%
13	10.91	Produkcja gotowej paszy dla zwierząt gospodarskich	5,09%	7,41%	2,25	1,58	62,00%
14	10.92	Produkcja gotowej karmy dla zwierząt domowych	8,66%	6,55%	1,29	0,82	59,15%
15	11.01	Destylowanie, rektyfikowanie i mieszanie alkoholi	7,21%	9,57%	1,56	1,18	46,89%
16	11.02	Produkcja win gronowych	8,36%	8,99%	1,59	1,23	53,99%
17	11.03	Produkcja cydru i pozostałych win owocowych	7,32%	7,86%	1,12	0,71	52,01%
18	13.10	Przygotowanie i przedzenie włókien tekstylnych	1,53%	1,47%	3,91	1,70	72,31%
19	20.14	Produkcja pozostałych podstawowych chemikaliów organicznych	4,18%	4,46%	1,25	0,75	51,39%
20	46.21	Sprzedaż hurtowa zboża i nasion roślin oleistych i Sprzedaż hurtowa nieprzetworzonego tytoniu i pasz dla zwierząt	2,28%	6,40%	1,67	0,86	46,60%
21	46.22	Sprzedaż hurtowa kwiatów i roślin	2,95%	3,26%	1,50	0,84	52,97%
22	46.31	Sprzedaż hurtowa owoców i warzyw	3,83%	8,20%	1,37	1,05	41,25%
23	46.32	Sprzedaż hurtowa mięsa i wyrobów z mięsa	2,53%	9,16%	1,29	1,08	36,10%
24	46.33	Sprzedaż hurtowa mleka, wyrobów mleczarskich, jaj, olejów i tłuszczów jadalnych	3,11%	10,22%	1,73	1,31	47,91%
25	52.10	Magazynowanie i przechowywanie pozostałych towarów	5,92%	5,71%	1,65	1,56	49,40%

6. Źródła finansowania operacji

Wnioskodawca zobowiązany jest wykazać i udokumentować źródła finansowania operacji w wysokości 100% kosztów kwalifikowalnych. W przypadku operacji realizowanych etapowo, źródła finansowania mogą uwzględniać refundację kosztów (dotację w ramach interwencji 10.7.1) wynikającą z przyjętego harmonogramu realizacji.

Akceptowane źródła finansowania operacji:

- środki własne wnioskodawcy;
- wnioskowana zaliczka w ramach wsparcia;
- kredyt inwestycyjny — potwierdzone umową kredytową lub promesą bankową (przy czym warunek pokrycia promesą 100% wartości kosztów kwalifikowalnych, o którym mowa w rozdziale 3.3, dotyczy wyłącznie szczególnego przypadku, gdy wnioskodawca nie osiąga minimum punktowego 31 w bloku oceny „Wyniki dotychczasowej działalności” — w pozostałych przypadkach nie jest wymagany).

Ocena możliwości sfinansowania operacji prowadzona jest w oparciu o załączone dokumenty finansowe, ze szczególnym uwzględnieniem zdolności wnioskodawcy do generowania nadwyżek finansowych oraz pozyskania i terminowej spłaty finansowania zewnętrznego.

7. Mechanizm działania formularza — przewodnik dla wnioskodawcy

Poniżej przedstawiono w skrócie zasadę działania formularza finansowego, tak aby jego logika była zrozumiała również dla osób niebędących specjalistami w dziedzinie analizy finansowej. Formularz działa w czterech krokach:

Krok 1 — wybór kodu PKD. W arkuszu PKD wnioskodawca zaznacza jeden kod PKD właściwy dla operacji objętej wsparciem. Na tej podstawie formularz automatycznie przypisuje wartości referencyjne sektora (średnie wskaźniki branżowe za lata 2023–2025, opracowane na bazie danych GUS) oraz wyznaczone na ich podstawie progi klasyfikacyjne — użytkownik nie wprowadza tych wartości ręcznie.

Krok 2 — wprowadzenie danych finansowych. Wnioskodawca uzupełnia arkusze Bilans, Rachunek Wyników oraz Zdolność Sfinansowania Operacji danymi za wybraną liczbę lat działalności (1, 2 lub 3 lata wstecz) albo — w przypadku nowej działalności gospodarczej — wyłącznie danymi planu inwestycyjnego.

Krok 3 — automatyczne wyliczenie wskaźników i porównanie z progami. Formularz samodzielnie wylicza sześć wskaźników finansowych (ROS, ROA, CR, QR, ER, DSCR) na podstawie wprowadzonych danych i porównuje pięć pierwszych z wartościami referencyjnymi przypisanego sektora PKD, zgodnie z progami opisanymi w rozdziale 3.2.

Krok 4 — wyliczenie punktacji i podsumowanie oceny. Punkty przyznane każdemu wskaźnikowi są ważone i sumowane odrębnie dla bloku wyników dotychczasowej działalności oraz dla planu inwestycyjnego. Ostateczny wynik — wraz z ewentualnym komunikatem o niespełnieniu wymogów pozytywnej oceny — prezentowany jest w arkuszu Podsumowanie Oceny Finansowej, zgodnie z zasadami opisanymi w rozdziale 3.3.

Wszystkie komórki zawierające formuły oznaczono kolorem niebieskim (zob. rozdział 2) — wnioskodawca wypełnia wyłącznie komórki białe, odpowiadające pozycjom sprawozdania finansowego.